Здружение Совет за етика во медиумите на Македонија
ЕТИКА ПРЕС Скопје
Бр. 25/0306
31.01 20 19 год.
Скопје

30.01.2019

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 28 јануари 2019 година, врз основа на примена жалба од проф.д-р Никола Јанкуловски, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет порталот „Магазин.мк“ со текстот насловен „Сенаторите на УКИМ реагираат“, го прекрши Кодексот на новинарите во членовите 1 и 4.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на 26 декември 2018 година, ректорот на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ – Скопје, проф.д-р Никола Јанкуловски, поднесе жалба за текстот со наслов „Сенаторите на УКИМ реагираат“, објавен на 25 декември 2018 година, на интернет порталот „Магазин.мк“ (www.magazin.mk).

Во жалбата се наведува дека текстот содржи неточно и нефер известување, пристрасност во информирањето, незастапена втора страна, навреда и клевета.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет порталот „Магазин.мк“ и побара уредничкиот колегиум да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Од „Магазин.мк“ не одговорија на наводите на жалителот.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членовите 1 и 4:

Член 1: *„Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. До колку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.*

Член 4: *„Новинарот ќе го назначи изворот на информациите, но ако изворот бара да остане анонимен, новинарот ќе го заштити“.*

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 28 јануари 2019 година, Комисијата за жалби ги разгледа наводите на жалителот и изврши увид во спорната содржина. Најпрво, заклучи дека не може и нема право да ги утврдува фактите наведени во неа. Нејзината надлежност е единствено да ги утврдува етичките и професионалните стандарди во новинарскиот производ.

Членовите на Комисијата, најнапред, заклучија дека текстот произлегува од јавниот интерес, дека носителите на јавни функции, во случајов, ректорот Јанкуловски, се легитимна новинарска цел и не смеат да бидат изземени од теми за кои јавноста има право да биде информирана. Но, во исто време, Комисијата се согласи дека авторот на текстот, сепак, отстапил од основното новинарско правило да побара став од сите засегнати страни, во случајов, од ректорот на УКИМ. Ова од причина, што текстот се базира единствено на интегрално пренесен анонимен допис на група сенатори, кои изложуваат сериозни критики и обвинувања на сметка на Јанкуловски:

„Совесно ли е ректорската функција да ја Вршите како хоби, да земате плата од три места и да не го ставите во мирување работниот однос на клиника. Совесно ли е што на УКИМ проширивте фама дека сте многу моќен, суетен и осветлољубив и најпаметно е да се игра по Вашите правила?

„По кој закон Вие ректоре имате право за изложувате вработени на мобинг и да давате отказ спротивно на сите закони. По кој закон за Вас не важат законите?“

Затоа, новинарот имал професионална обврска да побара „втора страна“, бидејќи тој е одговорен и за искажаното од страна на групата сенатори, зашто преку објавувањето на нивниот допис, нивните ставови добиле јавност. Оттука, Комисијата најде дека во текстот е прекршен членот 1 од Кодексот на новинарите. Постулат на новинарската професија е да се обезбеди „втора страна“, односно да им се даде можност на сите засегнати страни во текстот да го кажат својот став. Ова, особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на напад и критика. Проверката на податоците се морални императиви на новинарот и затоа, тој е должен да ја провери информацијата од што е можно повеќе извори, а најмалку два меѓусебно неповрзани извора.

Критичкото следење на настаните, а особено на работата на носителите на јавни функции се меѓу главните задачи на новинарите, но тоа, секогаш треба да биде во согласност со новинарските начела. Во согласност со Декларацијата за слободата на политичката дебата во медиумите, носителите на јавните функции и јавните институции прифатиле да бидат поставени под јавна критика за нивниот домен на работа. Новинарската слобода вклучува и искажување на гледишта до степен на претерување, дури и провокација, се со цел да поттикне јавна дебата на конкретна тема.

Во продолжение, Комисијата заклучи дека во текстот е прекршен и членот 4 од Кодексот на новинарите, според кој, новинарот ќе го назначи изворот на информациите, но ако изворот бара да остане анонимен, новинарот ќе го заштити. Новинарот секогаш треба да биде критичен кон изворот и да ги провери доставените информации. Особено внимание треба да се обрне во ситуации кога се користат анонимни извори или кога на новинарот му се нудат ексклузивни информации. Тогаш треба особено строго да се проверат мотивите на доставувачот на информацијата.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како во диспозитивот.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски и Ердем Ахмет.

Се обврзува интернет порталот „Магазин.мк“ (www.magazin.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595